

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organisation
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

**EXTRAS din documentul
WHC/18/42.COM/8B p.25-26
Paris, 14 mai 2018**

*Textul oficial de referință este cel în
limba engleză, disponibil la:
<http://whc.unesco.org/archive/2018/whc18-42com-8B-en.pdf>*

Proprietate	Peisajul Cultural Minier Roșia Montană
ID Nr.	1552
Stat Parte	România
Criterii propuse de Statul Parte	(ii) (iii) (iv) (vi)

A se vedea Evaluările ICOMOS, Mai 2018, pag. 242

Proiectul de decizie: 42 COM 8B.32

Comitetul Patrimoniului Mondial,

1. Examinând Documentele WHC/18/42.COM/8B și WHC/18/42.COM/INF.8B1,
2. Înscrie **Peisajul Cultural Minier Roșia Montană, România**, în Lista Patrimoniului Mondial în baza criteriilor **(ii)** și **(iv)**;
3. Adoptă următoarea Declarație de Valoare Universală Excepțională:

Scurtă sinteză

Peisajul Cultural Minier Roșia Montană conține complexul aurifer minier roman subteran cel mai semnificativ, extins și divers din punct de vedere tehnic din lume, datând din perioada ocupației romane a Daciei (106-271 d.Hr.). Roșia Montană este situată într-un amfiteatru natural de masive și văi iradiante în arealul Metalifer al Munților Apuseni, localizat în regiunea istorică Transilvania, în centrul României.

Mineritul aurifer roman s-a desfășurat în patru masive (Cârnici, Letea, Orlea și Cetate) care domină vizual peisajul Roșiei Montane, înconjurat pe trei laturi de culmi - cumpene de ape - și vărfuri. Arheologia romană de suprafață este prolifică și cuprinzătoare, conținând zone de procesare a minereului, zone rezidențiale, clădiri administrative, zone sacre și necropole, unele cu clădiri funerare cu arhitectură complexă, toate amplasate în relație cu mai mult de 7 km de lucrări subterane care au fost descoperite până în prezent.

Criteriul (ii): Peisajul Cultural Minier Roșia Montană conține cel mai reprezentativ exemplu de minerit subteran aurifer Roman din lume și demonstrează schimbul de valori, prin tehnici inovative dezvoltate de imigranți mineri Ilirio-Dalmați pricepuți, pentru a exploata aurul prin căi potrivite caracteristicilor tehnice ale zăcămintului. Camerele multiple ce adăposteau sisteme de drenaj din lemn cu roți de evacuare puse în funcțiune de mișcarea umană reprezintă o tehnică probabil adusă din Hispania în Balcani, în timp ce galeriile săpate, perfect trapezoidale în secțiune, puțurile elicoidale, galeriile de comunicație în pantă cu scări cioplite în stâncă și zonele de extracție verticală suprapuse unele peste celelalte, cu plafonul cioplit în trepte, se află într-o alăturare atât de specifică Roșiei Montane încât reprezintă foarte probabil aspecte de pionierat în istoria tehnică a mineritului.

Criteriul (iv): Peisajul Cultural Minier Roșia Montană ilustrează controlul strategic și puternica dezvoltare de către Imperiul Roman a mineritului metalelor prețioase, esențial pentru longevitatea și puterea sa militară. După declinul mineritului în

Hispania, Roșia Montană, localizată în Aurariae Dacicae (Dacia Romană, 106 – 272 d. Hr.) a fost singura nouă sursă semnificativă de aur și argint a Imperiului Roman, fiind de asemenea unul dintre probabilele motive cheie pentru cucerirea sa de către Traian.

Integritate

Roșia Montană conține toate elementele necesare pentru a exprima valorile proprietății pentru perioada mineritului Roman. Proprietatea are dimensiunile adecvate pentru a asigura reprezentarea tuturor trăsăturilor și proceselor care îi oferă semnificația. În plus, proprietatea cuprinde o zonă în care cercetări arheologice viitoare vor scoate probabil la iveală un număr și mai mare de lucrări miniere de suprafață sau subteran, zone pentru procesarea minereului și așezări din perioada romană. Cu toate acestea, propunerea minieră curentă arată că integritatea proprietății este foarte vulnerabilă.

Autenticitate

Proprietatea conține atribute bogate în autenticitate din punct de vedere al localizării, formei, materialelor și caracteristicilor istorice păstrate, cu mărturii clare cu privire la cum, când și prin cine mineritul a modelat terenul. Din punct de vedere al cunoașterii, dovezi epigrafice și documentare, combinate cu un deceniu de cercetări arheologice sistematice, au oferit o contribuție majoră la înțelegerea tehnicilor și organizării miniere romane. Există un potențial considerabil pentru cercetări viitoare și pentru noi descoperiri cu privire la numeroase perioade ale istoriei mineritului în regiune. Cu toate acestea, propunerea minieră curentă arată că autenticitatea proprietății este foarte vulnerabilă.

Cerințe de management și protecție

Protecția Roșiei Montane este garantată prin clasare, în special prin Legea protejării monumentelor istorice. Sub acest cadru de protecție, responsabilitățile revin municipalității, cu privire la protecția prin măsuri de planificare urbană, pentru care regulamente zonale specifice sunt în curs de a fi puse în practică, și proprietarilor respectivi, cu privire la proprietățile clasate. Planul de management pentru proprietate este în curs de finalizare de către Institutul Național al Patrimoniului, care este responsabil de asemenea pentru monitorizarea proprietății. Planul de management va trebui dezvoltat pentru a include o strategie de conservare susținută internațional. O strategie cu privire la turism va trebui implementată.

4. Înscrie, de asemenea, Peisajul Cultural Minier Roșia Montană pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol;
5. Recomandă ca Statul Parte să invite o misiune pentru a vizita proprietatea și a agreea o stare de conservare dorită și un program de măsuri pentru a elimina proprietatea de pe Lista Patrimoniului Mondial în Pericol;
6. Recomandă de asemenea ca Statul Parte să ia urgent în considerare următoarele:

- a) Punerea în aplicare și implementarea măsurilor de protecție pentru proprietate, în speță Planul Urbanistic General și Planul Urbanistic Zonal,
 - b) Depunerea și implementarea unui plan de management pentru proprietate și dezvoltarea acestuia pentru a:
 - i) include o strategie de conservare a patrimoniului roman, susținută internațional,
 - ii) include o strategie de management a turismului, pentru a îmbunătăți managementul vizitatorilor și interpretarea și prezentarea proprietății,
 - iii) îmbunătăți implicarea părților interesate în managementul proprietății,
 - iv) cuprinde personalul și resursele financiare necesare pentru implementarea sa,
 - v) include un plan de inspecție și mentenanță al tăurilor, pentru a asigura stabilitatea lor pe termen lung,
 - c) Implementeze programul de monitorizare al proprietății;
7. Solicită Statului Parte să depună către Centrul Patrimoniului Mondial până la data de 1 decembrie 2018 un raport cu privire la implementarea recomandărilor sus menționate pentru examinarea de către Comitetul Patrimoniului Mondial la cea de-a 43a sesiune din 2019;
 8. Încurajează cooperarea internațională pentru a sprijini protecția și conservarea proprietății;
 9. Decide ca numele proprietății să fie schimbat în: Minele Romane de Aur de la Roșia Montană.